Pārdomas · 2026. gada 26. maijs

← Iepriekšējais

Tas, ko paraksts nevar atrisināt

Ja tehniskais kanāls nav piemērots sensitīviem datiem, neviens parakstīts pilnvarojums to nepadara par atbilstošu. Vienīgais, ko maina paraksts, ir tās personas viltus sirdsmieru, kura to saņem; dati turpina tieši to pašu ceļu.

Mūsu sapratnei: Sapulcē kāds to pasaka ar vislabākajiem nodomiem: «Visi lieto WhatsApp; lai klienti paraksta pilnvarojumu un gatavs». Tas izklausās pēc rūpības — ir papīrs, paraksts, datums. Taču šis paraksts nepārvieto datus uz citu vietu, un persona, kura to paraksta, gandrīz nekad nav vienīgā persona, kuras privātums ceļo pa šo kanālu. Un pat ja tā būtu, neviens paraksts nepadara nelikumību par likumīgu.

Izeja, kas šķiet saprātīga

Aina atkārtojas birojos, konsultācijās un padomnieku birojos — un arī daudz mazāk svinīgās vietās. Krāsotājs, kurš sūta klienta dzīvokļa fotoattēlus. Santehniķis, kurš pārsūta rēķinu ar vārdu, adresi un tālruņa numuru. Taksists, kurš tālrunī saglabā katru rītu uzņemamās personas adresi. Pašnodarbinātais, kurš čatā nosūta personas, kura viņu nolīgusi, ID datus. Nav vajadzīga tiesu drāmas filma, lai caur tālruni cirkulētu dati par personām, kas nav mēs paši.

Un jebkurā no šīm vietām agrāk vai vēlāk parādās viena un tā pati elegantā izeja. Kāds uzdod jautājumu — vai ir pareizi to sūtīt pa šejieni? — un, pirms saruna kļūst neērta, saņem ērtu atbildi: lai klients paraksta pilnvarojumu. Ja viņš dod atļauju, viss kārtībā.

Tā ir pievilcīga izeja, jo novērš neērtības, nepieprasot mainīt rīkus, nemācoties neko jaunu un bez izmaksām. Tam ir rūpības forma: dokuments, paraksts, datums. Un tomēr tas neatrisina problēmu, ko bija paredzēts atrisināt. Tas to tikai piesedz.

Paraksts nepārvieto datus

Vērts sākt ar vienkāršāko, jo tieši tas tiek palaists garām. Pilnvarojums ir papīrs. Tas nemaina to, kur ceļo ziņa, nedz arī to, kurā serverī paliek kopija, nedz to, kurš to var izlasīt, ja pienāk attiecīgs rīkojums vai notiek drošības pārkāpums. Klienta dokuments turpinās iet caur to pašu infrastruktūru, tajā pašā valstī, ko pārvalda tas pats uzņēmums, ar parakstu vai bez tā.

Vienīgais, kas mainās līdz ar parakstu, ir profesionāļa noskaņojums: viņš pāriet no šaubām uz viltus sirdsmieru, kas neatbilst nekādām reālām izmaiņām datu ceļā. Paraksts ir atļauja, ko cilvēks piešķir pats sev, lai turpinātu darīt tieši to pašu.

Atļauja, ko neviens telpā esošais nevarēja dot

Šeit ir jautājuma būtība. Iedomāsimies laulības šķiršanu. Klients paraksta pilnvarojumu: labi, lai viņa dati iet tur, kur nepieciešams. Bet pa šo kanālu neceļo tikai klienta dati. Ceļo otras puses vārds. Ceļo dati par nepilngadīgo, kura aizbildniecība tiek apspriesta. Ceļo eksperta ziņojums, trešās puses liecība, laulātā konta numurs.

Neviena no šīm personām nav sēdējusi birojā. Neviena nav neko parakstījusi. Profesionālis ir saņēmis atļauju no vienīgās personas, kura nebija visa problēma, un ir turpinājis apstrādāt visu to personu datus, kuras bija problēma, neko tām neprasot — jo viņš to nevarēja prasīt.

Tas pats attiecas uz darba lietu, kurā minēti citi darbinieki, uz klīnisko ziņojumu, kurā runāts par radiniekiem, uz deklarāciju, kurā norādīti paša klienta piegādātāji un klienti. Trešās puses informācija nebeidz būt aizsargāta tikai tāpēc, ka persona, kura to sniedz, ir parakstījusi papīru. Tā nebija viņas informācija, ko pilnvarot.

Lietas, ko paraksts nesasniedz

Ir robeža, ko mēs gandrīz nekad nepārbaudām: paraksts sasniedz tikai to, kas pieder jums. To, kas ir jūsu, jūs varat nodot. To, kas pieder citam, nē — lai cik skaisti jūs parakstītos.

Tēvs nevar parakstīt atļauju nodarīt kaitējumu savam dēlam. Tam papīram nav nekādas vērtības, un nevis tāpēc, ka trūktu zīmoga: tāpēc, ka šī atļauja nekad nav bijusi viņa ziņā. Klienta pilnvarojums darbojas tāpat — tas sedz viņa paša lietas un tur apstājas.

Un pat šīs robežas ietvaros tas nesedz visu. Paraksts nepadara likumīgu to, ko likums neatļauj, neatkarīgi no tā, kurš to paraksta. Piekrišana nav universāla atslēga: tā ir atslēga, kas atver tikai vienas durvis — savējās —, un pat šīs durvis neļauj piekļūt tam, kas ir aizliegts.

Un tas jāsaka tieši, jo tā ir daļa, ko gandrīz nekad nepiemin: prasīt — vai dot — parakstu, lai piesegtu to, ko likums neatļauj, nav neitrāls žests, kas vienkārši nedarbojas. Atkarībā no gadījuma mēģinājums to darīt pats par sevi ir jauns pārkāpums. Tas nevis atrisina problēmu, bet gan pasliktina to.

Paraksts, kas vēršas pret jums

Un ir pavērsiens, uz kuru vērts paskatīties tieši. Pilnvarojuma saņemšana neatstāj profesionāli tādā pašā stāvoklī kā iepriekš: tā padara viņa stāvokli sliktāku.

Tāpēc, ka šis papīrs, pirmkārt, ir pierādījums tam, ka kāds uzdeva pareizo jautājumu — vai tas ir piemēroti? — un atbildēja uz to ar placebo, nevis risinājumu. Dienā, kad būs jāpaskaidro, kāpēc trešās puses dati nonāca tur, kur tiem nevajadzēja nonākt, parakstītais pilnvarojums nebūs iedomātais vairogs: tas būs dokuments, kas pierāda, ka risks bija zināms un tika izvēlēts to piesegt ar parakstu. Šķietamā rūpība atstāj pēdas. Paraksts neatrisina problēmu; tas to fiksē laikā.

Vienīgais, kas to patiešām atrisina

Ja paraksts neko neatrisina, kas tad to atrisina? Tikai viena lieta: ka dati nenonāk tur, kur tiem nevajadzētu nonākt.

Ja kanāls nenodod dokumenta kopiju trešajai pusei — jo tas iet tieši no sūtītāja ierīces uz saņēmēja ierīci, bez servera vidū, kas to saglabātu —, nav nekā, ko pilnvarot, neviena, kam prasīt atļauju, nedz neērtu pēdu, kas vēlāk jāattaisno. Problēma netiek risināta ar veidlapu: tā pazūd, jo arhitektūra to nemaz neļauj izveidot.

Tā nav viena rīka īpašība — tā ir dizaina īpašība, un ir vairāk nekā viens veids, kā to panākt. Tas, kas atšķir šos rīkus no pārējiem, nav labāk noformulēts solījums juridiskajā paziņojumā, bet gan tas, ka tiem nav vajadzīgs neviens paraksts, lai tie būtu kārtībā.

Paraksts ir civilizēts veids, kā lūgt atļauju. Taču atļauju var lūgt tikai tam, kurš ir klāt. Un gandrīz visos sensitīvos datos, ar kuriem strādā profesionālis, personas, kuru privātums tiešām ir apdraudēts, neatrodas telpā, viņas neko neparakstīs un viņām nebūtu pamata uzticēties, ka kāds parakstās viņu vārdā. Tāpēc pareizais

jautājums nekad nebija «kā man panākt, lai tas būtu pilnvarots?», bet gan «kāpēc man ir vajadzīgs pilnvarojums kaut kam, ko pareizi izvēlēts kanāls man nemaz neliktu lūgt?».

Redaktora piezīme: kad šajos Cuadernos tiek minēti uzņēmumi vai produkti, tas nav domāts kā apsūdzība. Tie, kas tos veido, dara darbu, ko miljoniem cilvēku izmanto un novērtē. Tas, uz ko mēs norādām, ir strukturāls — modelis, nevis zīmols. Zīmoli parādās kā piemēri, jo tos lasītājs atpazīst.

Turpināt lasīt

- Šis Cuaderno (Burtnīca) apzināti atstāj novārtā normatīvās detaļas — pantus un spriedumus —, jo arguments, ko tas atspēko, nav juridisks: tā ir ērta izeja. Juridiskais pamatojums tam, kāpēc kanālam ir nozīme, ir atrodams nākamajās divās Burtnīcās.
- *Vispārīgā datu aizsardzības regula (GDPR) un profesionālā ziņapmaiņa: kāpēc vairums to pārkāpj paši nezinot* — starptautiska datu pārsūtīšana, datu apstrādes pārzinis un retrospektīvas digitālās pēdas.
- *Profesionālais noslēpums digitālajā laikmetā* — kāpēc konfidencialitāte jāgarantē ar arhitektūru, nevis ar solījumu.

← IepriekšējaisPatiesa vs šķietama konfidencialitāte: jautājumi, ko vērts sev uzdot

Jaunākie lasījumi

- Analīze · 2026. gada 26. maijs Patiesa vs šķietama konfidencialitāte: jautājumi, ko vērts sev uzdot
- Analīze · 2026. gada 25. maijs Self-hosting kā profesionāla prakse
- Koncepcija · 2026. gada 23. maijs 24 vārdi: kas ir kriptogrāfiskā identitāte

Paņemiet šo rakstu līdzi tur, kur jums nepieciešams.

↓ Markdown ↓ Parasts teksts ↓ PDF

Fails tiks lejupielādēts jūsu ierīcē. No turienes varat to saglabāt, importēt Solo2 vai kopīgot jebkur. Cuadernos nepieņem lēmumu par galamērķi jūsu vietā.

Vaska zīmogs · SHA-256 064640e58b3f6845d0a9a4edb226f057b05e9a57c59d9c63b1d3c9a911d90c34

Cuadernos Lacre · Menzuri Gestión S.L. publikācija ·
autors R.Eugenio · rediģējusi Solo2 komanda.

Šī vietne neizmanto sīkfailus. Viss, ko ielādē jūsu pārlūks, ir mūsu rakstīts vai pārraudzīts un izvietots uz mūsu Eiropas serveriem: anonīms apmeklējumu skaitītājs (Umami, pašizmitināts) un minimālais JavaScript, kas nepieciešams valodas selektoram un jūsu gaišās/tumšās tēmas iestatījumam, kurš tiek saglabāts jūsu paša ierīcē. Bez trešo pušu resursiem, bez trekeriem, bez profilēšanas, bez datu kopīgošanas. Ja vēlaties mums sekot: RSS.